

blive af med en Præst. Og jeg er fremdeles ganske enig i, at denne Indflydelse bør gives Menighedsraadene, ikke blot naar der er Tale om, at en Præst „i Levned eller Lære udviser et saadant Forhold i eller udenfor Tjenesten, at det maa gøre ham uværdig til eller virke nedbrydende paa den for Embedet fornødne Agtelse og Tillid”, men ogsaa naar det er kommet til en saadan „Gemytternes Uoverensstemmelse” imellem Præst og Menighed, at Præstens Gerning derved — menneskelig set — maa siges at øves uden Frugt eller endog til Fortræd (jeg er ikke sikker paa, at Forslagets Udtryk: „til Skade for Menigheden” er det rette; selv er jeg dog i Øjeblikket ude af Stand til at foreslaa et bedre).

Men jeg maa rigtignok tilføje, at jeg nærer afgørende Betænkelse ved at tilraade, at en i denne Retning gaaende Lovgivning gennemføres, uden at der *samtidig* sker en Omordning af de bestaaende kirkelige Domstole. Provsteretten og Landemoderetten i deres nuværende Skikkelse anser jeg for forældede Institutioner. Allerede naar det gælder en Præsts Overtrædelse af de ham som saadan paahvilende Forpligtelser i Henseende til Lære eller Levned, finder jeg det urigtigt, at Provst og Biskop, som i Forvejen altid ville have haft den paagældende Sag til administrativ Behandling, bagefter skulle sidde til Doms i den. Det er efter mit Skøn misligt, at Tilsynsgeringen og Domsmagten er forenet hos samme Person. At der ogsaa kan være store Betæneligheder ved at lægge Afgørelsen af disse Sager — altsaa saadanne, der angaa Præsters Lære (!) og Levned — i de paagældende juridiske Retsmedlemmers Hænder, der som oftest ere Formænd i Retten og hvis Stemme derfor, naar Dommerne ere uenige, gør Udslaget, maa formentlig ogsaa indrømmes. Men naar man nu ved disse §§ vil endogsaa *udvide* Omraadet for disse Domstoles Retsafgørelser, og det oven i Købet saaledes, at de skulle afsige Dom over, hvorvidt en Præsts Forhold „virker til Skade for Menigheden, uden at særlige Omstændigheder vedrørende Overtrædelse af de ham som saadan paahvilende Forpligtelser i Henseende til Lære eller Levned paaberaabes”, saa maa jeg rigtignok tillade mig at mene, at disse Retter efter deres Natur og Sammensætning dertil ere meget lidt egnede. Jeg kan ikke anse det for en betryggende Maade at behandle en i sig selv saa vanskelig og i sine Følger muligvis saa alvorlig Sag paa. Hvorledes Dommen end falder ud, vil dens Retfærdighed sikkert ogsaa meget vanskeligt anerkendes af de forskellige i Sagen interesserede Parter. Provst og Biskop tage Sæde i Retten med en forudfattet Mening, støttet paa de personlige Forhandlinger, der for deres Vedkommende ere gaaede i Forvejen, og Underdommer og Stiftamtmand *kunne* sikkert overmaade vanskeligt og *ville* sikkert overmaade nødtigt sige et afgørende Ord i et Forhold af denne Art.

Vil man, hvad jeg altsaa finder at være i sin gode Orden, give Menighedsraadene den i §§ 32—35 omhandlede Ret, ser jeg ikke rettere, end at man maa skride til en Omordning af den gældende kirkelige Retspleje *i det hele*.

Naar jeg endelig skal ytre mig om det foreliggende Forslag til Lov om Menighedsraad i dets Helhed, bortset fra de ovenomhandlede Paragrafer, gaar jeg ud fra, at det ikke har været Ministeriets Mening, at jeg skulde gaa ind paa Enkeltheder — der er flere af disse, jeg ikke kan være enig i — og jeg skal derfor indskrænke mig til at udtale, at jeg maa anse Genindførelsen af Menighedsraad for en gavnlig og derfor ønskelig Foranstaltning.

Aarhus Bispeembede, den 11. November 1911.

Sophus Sørensen.

Til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.